A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2020. november 19.*

„Előzetes döntéshozatal – Az áruk szabad mozgása – A piacok közös szervezése a len- és kenderágazatban – Eltérések – A közegészség védelme – A kender ipari felhasználását és forgalmazását kizárólag a rostokra és a magokra korlátozó nemzeti szabályozás – Kannabidiol (CBD)”

A C-663/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a cour d’appel d’Aix-en-Provence (Aix-en-Provence-i fellebbviteli bíróság, Franciaország) a Bírósághoz 2018. október 23-án érkezett, 2018. október 23-i határozatával terjesztett elő a

B S,

C A

ellen folytatott,

a **Ministère public**,

a **Conseil national de l’Ordre des pharmaciens**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (előadó) és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: V. Giacobbo tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. október 23-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– B S képviseletében X. Pizarro és I. Metton avocats,

– C A képviseletében E. van Keymeulen, M. De Vallois, A. Vey és L.-M. De Roux avocats,

– a francia kormány képviseletében A.-L. Desjonquères, C. Mosser és R. Coesme, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

– a görög kormány képviseletében G. Kanellopoulos és A. Vasilopoulou, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Lewis, M. Huttunen és M. Kaduczak, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. május 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 34 és 36. cikk, a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 608. o.; helyesbítés: HL 2016. L 130., 8. o.), valamint a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o.; helyesbítések: HL 2017. L 262., 16. o; HL 2016. L 130., 9 o.; HL 2014. L 232., 25. o.; HL 2014. L 189., 261. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet B S és C A ellen, kenderolajat tartalmazó elektronikus cigaretta forgalmazásának tárgyában Franciaországban indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

A HR és a HR magyarázó megjegyzései

– A HR

3 A Vámegyüttműködési Tanácsot, amely jelenleg a Vámigazgatások Világszervezete (WCO), a vámegyüttműködési tanács felállításáról szóló, Brüsszelben 1950. december 15-én megkötött megállapodás hozta létre. A Harmonizált Áruleíró és Kódrendszert (a továbbiakban: HR) a WCO dolgozta ki, és a harmonizált áruleíró és kódrendszerről szóló, 1983. június 14-én Brüsszelben aláírt nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: HR-ről szóló egyezmény) hozta létre, amely egyezményt – annak 1986. június 24-én kelt módosító jegyzőkönyvével együtt – az Európai Gazdasági Közösség nevében az 1987. április 7-i 87/369/EGK tanácsi határozat (HL 1987. L 198., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 2. kötet, 288. o.) hagyta jóvá.

4 A HR-nómenklatúra „Szerves vegyi anyagok” című 29. árucsoportjában szereplő 2932 vámtarifaszám a következőképpen szól:

KN-kód	HR-kód	Árumegnevezés
[…]		[…]
2932		Csak oxigén-heteroatomos heterociklikus vegyületek
[…]		[…]
		– Más
	2932.95	– – Tetrahidro-kannabinol (valamennyi izomer)
		– – Más

5 A HR-nómenklatúra 5701 kód – jelenleg 5302 kód – alá tartozik a „Valódi kender (Kannabisz sativa L.) nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; kenderkóc és -hulladék (beleértve a fonalhulladékot és a foszlatott anyagot is)”.

– A HR magyarázó megjegyzések

6 A HR magyarázó megjegyzéseit a WCO-n belül, az HR-ről szóló egyezmény rendelkezéseinek megfelelően dolgozták ki.

7 A HR-nómenklatúra 29. árucsoportjára vonatkozó megjegyzés szerint:

„Általános szabályként […] ebbe az árucsoportba csak az elkülönített, vegyileg meghatározott vegyületek tartoznak […]. A vegyileg meghatározott, elkülönített vegyület olyan anyag, amely egyfajta (pl. kovalens vagy ionos kötésű) alapmolekulából áll, amelynek összetételét az alkotó elemek állandó aránya határozza meg, és amely egy meghatározott szerkezeti képlettel leírható. […] [E] vegyületek tartalmazhatnak szennyeződéseket.”

8 A HR-nómenklatúra 5302 vámtarifaszámra vonatkozó megjegyzés szerint e vámtarifaszám alá tartozik:

„(1) A nyers kender, ahogy learatták, akár eltávolították a levelet és a magokat, akár nem.

(2) Áztatott kender, ennél a rostszálak még hozzákötődnek a növény fás részéhez, de az áztatással fellazulnak.

(3) Tilolt kender, amely elkülönített, néha 2 méter vagy még hosszabb rostszálakból áll, amelyeket tilolás útján választottak el a növénytől.

(4) Fésült kender vagy fonásra más módon előkészített kenderrost, főként nyújtott szalag vagy előfonat alakjában.

5) Kenderkóc és hulladék. Ide tartozik a tilolás vagy fésülés során keletkezett hulladék, a fonás, szövés stb. műveletek során keletkezett fonalhulladék, valamint a rongyból, kötél-, vagy hajókötél-hulladékból stb. útján nyert foszlatott anyag. A kócot és hulladékot ide kell osztályozni fonásra alkalmas állapotban (nyújtott szalag vagy előfonat alakjában is) vagy, ha csupán tömőanyagként, párnázásra vagy kárpitozásra, papírgyártásra stb. használható fel.”

Az egységes egyezmény

9 A kábítószerekről szóló egységes egyezmény módosításáról szóló, 1972. évi jegyzőkönyvvel módosított, New Yorkban 1961. március 30-án aláírt, a kábítószerekről szóló 1961. évi egységes egyezmény (az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 520. kötet, 7515. sz., a továbbiakban: egységes egyezmény) 1. cikke előírja:

„1. Kifejezetten ellenkező értelmű utalás esetét, valamint azt az esetet kivéve, amikor a szövegösszefüggés mást kíván, az Egyezmény összes rendelkezései tekintetében a következő meghatározások alkalmazandók:

[…]

b) A »kannábisz« a kannábisznövény bármilyen elnevezéssel jelölt virágzó vagy termő ágvégződéseit jelenti, kivéve a magokat és az ágvégződés nélküli leveleket, amelyekből a gyantát még nem vonták ki.

c) A »kannábisznövény« a genus kannabisz minden növényét jelenti.

[…]

j) A »kábítószer« az I. és II. jegyzékben szereplő bármely anyagot jelenti, tekintet nélkül annak természetes vagy szintetikus voltára.

[…]”

10 A kábítószereknek az I. jegyzékben szereplő listája tartalmazza a kannabiszt, a kannabiszgyantát, valamint a kannabiszkivonatokat és -tinktúrákat.

A pszichotróp anyagokról szóló egyezmény

11 A pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben 1971. február 21-én aláírt egyezmény (az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1019. kötet, 14956. sz.; a továbbiakban: pszichotróp anyagokról szóló egyezmény), 1. cikkének e) pontja előírja:

„Kifejezetten ellenkező értelmű utalás esetét, valamint azt az esetet kivéve, amikor a szövegösszefüggés mást kíván, az Egyezményben a következő kifejezéseknek az alábbiakban meghatározott jelentése van:

[…]

e) A »pszichotróp anyag« [a jelen egyezmény] I., II., III. vagy IV. Jegyzék[é]ben felsorolt minden természetes vagy szintetikus eredetű anyag vagy természetes termék.”

Az uniós jog

A 2004/757/IB kerethatározat

12 A tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló, 2004. október 25-i 2004/757/IB tanácsi kerethatározat (HL 2004. L 335., 8. o.) 1. cikke előírja:

„E kerethatározat alkalmazásában:

1) »kábítószer«: az Egyesült Nemzetek Szervezetének alábbi egyezményeiben foglalt anyagok bármelyike:
   a) az [egységes egyezmény];
   b) a [pszichotróp anyagokról szóló egyezmény]. Ez magában foglalja az 1997. június 16-i, az új szintetikus kábítószerekre vonatkozó információ cseréjéről, ezen kábítószerek kockázatelemzéséről és ellenőrzéséről szóló [az Európai Unióról szóló szerződés K 3. cikkén alapuló] 97/396/IB együttes fellépésben [(HL 1997. L 167., 1. o.)][helyesen: fellépésben ellenőrzés alá vont anyagokat is].”

13 A 2004/757 kerethatározat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a következő szándékos cselekmények – amennyiben azokat jogellenesen követték el – büntetendőek legyenek: a kábítószerek termelése, előállítása, kivonása, készítése, felajánlása, értékesítésre való felajánlása, forgalmazása, értékesítése, bármilyen feltétel mellett való szállítása, közvetítése, feladása, tranzitálása, fuvarozása, importálása vagy exportálása. E kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy a 2. cikk (1) bekezdésében leírt cselekmény nem tartozik e kerethatározat alkalmazási körébe, amennyiben az elkövetők azt kizárólag saját, személyes fogyasztásukra hajtják végre, a nemzeti jogban meghatározottak szerint.

A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény

14 A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormánya között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenben 1990. június 19-én aláírt egyezmény (a továbbiakban a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény) a schengeni vívmányok közé tartozik, amint azt az Európai Közösséget létrehozó szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a schengeni vívmányokat alkotó valamennyi rendelkezés, illetve határozat jogalapjának megállapítása céljából a schengeni vívmányok meghatározásáról 1999. május 20-i 1999/435/EK tanácsi határozat (HL 1999. L 176., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 136. o.; 1. cikkének (2) bekezdése előírja.

15 E végrehajtási egyezmény 71. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy bármilyen típusú kábítószer és pszichotróp anyag, köztük a kannabisz közvetlen vagy közvetett értékesítése, valamint az ilyen termékek és anyagok értékesítés vagy kivitel céljából történő birtoklása tekintetében a szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az Egyesült Nemzetek hatályos egyezményeinek megfelelően meghozzák a kábítószerek és pszichotróp anyagok tiltott kereskedelmének megakadályozása és büntetése céljából szükséges intézkedéseket.

Az 1307/2013 rendelet

16 Az 1307/2013 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja:

„Ez a rendelet megállapítja a következőket:

a) az I. mellékletben felsorolt támogatási rendszerek keretében közvetlenül a mezőgazdasági termelőknek nyújtott kifizetésekre (a továbbiakban: a közvetlen kifizetések) vonatkozó közös szabályok”.

17 E rendelet 4. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

d) »mezőgazdasági termékek«: a Szerződések I. mellékletében felsorolt termékek a halászati termékek kivételével, valamint a gyapot”.

18 Az említett rendelet 32. cikkének (6) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A kender termelésére használt területek csak abban az esetben felelnek meg a támogatható hektárra vonatkozó meghatározásnak, ha a felhasznált fajták tetrahidrokannabinol-tartalma nem haladja meg a 0,2%-ot.”

19 Ugyanezen rendelet 35. cikkének (3) bekezdése előírja:

„A közegészség védelme érdekében a[z Európai] Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 70. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a támogatás odaítélését egyes kenderfajták minősített vetőmagjainak használatához kötő szabályok, valamint a kenderfajták megállapítására és azok 32. cikk (6) bekezdésében említett tetrahidrokannabinol-tartalmának ellenőrzésére szolgáló eljárás meghatározására vonatkozó szabályok tekintetében.”

Az 1308/2013 rendelet

20 Az 1308/2013 rendelet 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a rendelet létrehozza a mezőgazdasági termékek piacának közös szervezését, azaz halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről szóló uniós jogalkotási aktusokban meghatározott halászati és akvakultúra-termékek kivételével a Szerződések I. mellékletében felsorolt valamennyi termék piacának közös szervezését.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott mezőgazdasági termékeket az I. melléklet megfelelő részeiben felsorolt alábbi ágazatok szerint kell csoportosítani:

[…]

h) len és kender, VIII. rész;

[…]”

21 E rendelet I. mellékletének VIII. része az ugyanezen rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő termékek listáján többek között megemlíti a „Valódi kender[t] (Kannabisz sativa L.) nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; kenderkóc és -hulladék (beleértve a fonalhulladékot és a foszlatott anyagot is)”.

22 Az említett rendelet 189. cikke, amely a kender behozatalára vonatkozó különös rendelkezéseket tartalmaz, a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az alábbi termékeket kizárólag a következő feltételek teljesülése esetén lehet behozni az [Európai] Unióba:

a) az 5302 10 00 KN-kód alá tartozó valódi nyerskendert akkor, ha az teljesíti az [1307/2013] rendelet 32. cikkének (6) bekezdésében és 35. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeket;

b) az ex 1207 99 20 KN-kód alá tartozó, vetésre szánt kendermagfajtákat akkor, ha azokhoz mellékelték annak igazolását, hogy az adott fajta tetrahidrokannabinol-tartalma nem haladja meg az [1307/2013] rendelet 32. cikkének (6) bekezdésével és 35. cikkének (3) bekezdésével összhangban meghatározott szintet;

c) az 1207 99 91 KN-kód alá tartozó, nem vetésre szánt kendermagot kizárólag a tagállam engedélyével rendelkező importőrök hozhatnak be annak biztosítása érdekében, hogy ezeket a magokat ne lehessen vetőmagként felhasználni.

(2) Ezt a cikket a tagállamok által az [EUM-Szerződéssel], valamint [a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak az Európai Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozat (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) 1. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésével jóváhagyott, a Kereskedelmi Világszervezet létrehozásáról szóló egyezmény (HL 1994. L 336., 3. o.) 1A. mellékletében szereplő mezőgazdasági megállapodásból] eredő kötelezettségekkel összhangban elfogadott, az itt leírtaknál szigorúbb szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni.”

A francia jog

A közegészségügyi törvénykönyv

23 A code de la santé publique-nek (közegészségügyi törvénykönyv) az alapeljárásra alkalmazandó változata (a továbbiakban: közegészségügyi törvénykönyv) L. 5132-1. cikke ekképp rendelkezik:

„A következőket mérgező anyagoknak kell tekinteni:

[…]

2° A kábítószerek;

3° A pszichotróp szerek;

[…]

»Szereknek« minősülnek azok a kémiai elemek és vegyületeik természetes állapotukban, illetve az ipar által előállított formában, amelyek a forgalomba hozatalukhoz szükséges bármely adalékanyagot tartalmazhatnak.

[…]”

24 L. 5132-8. cikkének első bekezdése ekképp rendelkezik:

„A mérgezőként besorolt növények, anyagok vagy készítmények termesztése, előállítása, szállítása, behozatala, kivitele, birtokban tartása, kínálata, átengedése, megszerzése és felhasználása a Conseil d’État [(államtanács, Franciaország)] határozataiban előírt feltételekhez kötött.”

25 A közegészségügyi törvénykönyv R. 5132–86. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„I. – Tilos a következők termesztése, előállítása, szállítása, behozatala, kivitele, birtokban tartása, kínálása, átengedése, megszerzése vagy felhasználása:

1° A kannabisz, annak növénye és gyantája, az azokat tartalmazó termékek, vagy a kannabiszból, annak növényéből vagy gyantájából készült termékek;

2° A tetrahidrokannabinolok, a delta 9-tetrahidrokannabinol kivételével, azok észterei, éterei, sói, valamint a fent említett származékok sói és az azokat tartalmazó termékek.

II. – A fenti rendelkezésektől való eltérés engedélyezhető kutatás és ellenőrzés céljára, valamint az Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (országos gyógyszer- és gyógyászatitermék-biztonsági hivatal) főigazgatója által engedélyezett származékok előállítása céljára.

A kábító tulajdonságokkal nem rendelkező kannabiszfajták vagy az ilyen fajtákat tartalmazó termékek termesztése, behozatala, kivitele, ipari és kereskedelmi felhasználása a hivatal főigazgatójának javaslatára a mezőgazdaságért, a vámokért, az iparért és az egészségügyért felelős miniszterek rendeletével engedélyezhető.”

Az 1990. augusztus 22-i rendelet

26 Az arrêté du 22 août 1990 portant application de l’article R. 5132–86 du code de la santé publique pour le cannabis-nak (a közegészségügyi törvénykönyv R. 5132–86. cikkének a kannabisz tekintetében történő alkalmazásáról szóló, 1990. augusztus 22-i rendelet; JORF 1990. október 4., 12041. o.) 1. cikke ekképp rendelkezik:

„A fent említett törvénykönyv R. 5181. cikke értelmében engedélyezett a Cannabis sativa L. alábbi feltételeknek megfelelő fajtáinak termesztése, behozatala, kivitele, valamint ipari és kereskedelmi felhasználása (rostok és magok):

– e fajták delta-9-tetrahidrokannabinol-tartalma nem haladja meg a 0,20%-ot;

– a delta-9-tetrahidrokannabinol-tartalom meghatározását és a meghatározás érdekében történő mintavételt a mellékletben rögzített [uniós] módszer szerint kell elvégezni.

[…]”

A 2018. július 23-i körlevél

27 A circulaire du ministère de la Justice, du 23 juillet 2018, ayant pour objet le régime juridique applicable aux établissements proposant à la vente au public des produits issus du cannabis (2018/F/0069/FD2) (a nyilvánosság számára kannabiszszármazékokat értékesítő egységekre [coffee

shops] alkalmazandó jogi szabályozásról szóló, 2018. július 23-i [2018/F/0069/FD2] igazságügyi minisztériumi körlevél; a továbbiakban: 2018. július 23-i körlevél) ekképp értelmezi a 1990. augusztus 22-i rendeletet:

„A kender termesztése, behozatala, kivitele és felhasználása kizárólag az alábbi esetekben engedélyezhető:

– a növény az [1990. augusztus 22-ig] rendeletben előírt Cannabis sativa L. egyik változata,

– kizárólag a növény rostjait és magjait használják fel,

– maga a növény kevesebb, mint 0,20% delta9-tetrahidro-kannabinolt tartalmaz.

Azzal az érvvel ellentétben, amelyre a kannabidiol-alapú termékeket árusító egységek szoktak hivatkozni, a megengedett 0,20%-os delta9-tetrahidro-kannabinol-tartalom a kannabisznövényre, nem pedig az abból származó késztermékre vonatkozik.

[…]

Meg kell állapítani, hogy a kannabidiol elsősorban a növény leveleiben és virágjaiban található, nem pedig a rostokban és a magokban. Következésképpen az alkalmazandó szabályozás jelenlegi állása szerint a kannabidiol kivonása a közegészségügyi kódexnek megfelelő feltételek mellett nem lehetséges.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

28 B. S. és C. A. a Catlab SAS, a Kanavape, a kannabidiol (CBD) minőségének vizsgálatára szolgáló alpha-cat készletek, valamint a kenderolaj forgalmazása céljából 2014-ben létrehozott társaság egykori igazgatói. A Kanavape egy elektronikus cigaretta, amelyben a folyadék CBD-t tartalmaz, és amelyet interneten, valamint elektronikuscigaretta-árusok hálózatán keresztül forgalmaztak. A CBD-t általában a „cannabis sativából”, vagyis a „kenderből” vonják ki, mivel ez a fajta természetesen magas CBD-tartalommal és alacsony tetrahidrokannabinol-tartalommal (a továbbiakban: THC) rendelkezik.

29 A Kanavape-ben használt CBD-t a Cseh Köztársaságban állították elő, cannabis sativa növény egészének felhasználásával, amelyet szintén helyben termesztettek. A CBD-t a Catlab társaság importálta Franciaországba és szerelte ki az elektronikus cigaretták patronjaiba.

30 A Kanavape bevezetését előmozdító, a Catlab által 2014-ben lefolytatott tájékoztató kampányt követően vizsgálat indult az Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (ANSM) (országos gyógyszerbiztonsági hivatal) bevonásával.

31 Az ANSM laboratóriuma elvégezte a piacon elérhető Kanavape patronok elemzését, és noha a CBD-koncentráció terén jelentős eltérések voltak megállapíthatók, a vizsgált termékekben található THC mértéke minden esetben a jogilag megengedett határérték alatt maradt. 2016 júliusában az ANSM, kábítószerekkel és pszichotróp anyagokkal foglalkozó bizottságának ülését követően közölte, hogy a Kanavape-et nem tekinti „gyógyszernek”.

32 2018. január 8-i ítéletében a tribunal correctionnel de Marseille (Marseille-i büntetőbíróság, Franciaország) – többek között – bűnösnek találta B. S.-t és C. A. –t több rendbeli jogsértésben, köztük a mérgező anyagokra vonatkozó szabályozás megsértésében. Az alapügy felpereseit 18, illetve 15 hónap felfüggesztett szabadságvesztésre, valamint fejenként 10 000 euró pénzbüntetésre ítélték. Polgári jogi tekintetben egyetemlegesen 5000 euró megfizetésére kötelezték őket a Conseil national de

l'ordre des pharmaciens (CNOP; a gyógyszerészkamara országos tanácsa) által elszenvedett kár megtérítése jogcímén, 600 euró megfizetésére pedig a code de procédure pénale (büntető törvénykönyv) értelmében.

33 Az alapeljárás felperesei 2018. január 11-én, illetve 12-én fellebbezést nyújtottak be ezen ítélettel szemben a cour d'appel d'Aix-en-Provence-hoz (Aix-en-Provence-i fellebbviteli bíróság, Franciaország). A kérdést előterjesztő bíróság előtt elsősorban arra hivatkoztak, hogy a hogy a cannabis sativa növény egészéből származó CBD forgalmazásának tilalma ellentétes az uniós joggal.

34 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy úgy tűnik, hogy a CBD nem rendelkezik „elismert pszichoaktív hatással". E bíróság ugyanis megjegyzi, hogy egy 2017-es jelentésben az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a doppingszerek listájáról való törlését ajánlotta, az egységes egyezmény azt mint ilyet nem említi, az ANSM 2015. június 25-én arra a következtetésre jutott, hogy nem áll rendelkezésre elegendő adat ahhoz, hogy az „ártalmasnak" minősüljön, és végül, hogy a felperesekkel szemben indított büntetőeljárás alapjául szolgáló nyomozás arra a következtetésre jutott, hogy a CBD a központi idegrendszerre „gyenge vagy semmilyen" hatást nem gyakorol. Ezenfelül, a CBD-t nem említik sem azok a szövegek, amelyeket az ipari kenderre kell alkalmazni, sem pedig azok, amelyek a kannabiszra mint kábítószerre vonatkoznak.

35 Mindazonáltal, mivel a Kanavapében jelen lévő CBD a cannabis sativa növény egészéből származik, azt az e növény magjaitól és rostjaitól eltérő részeiből származó terméknek kell tekinteni, amelynek forgalmazása az 1990. augusztus 22-i rendeletnek a 2018. július 23-i körlevél által értelmezett 1. cikke értelmében nem engedélyezett.

36 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy e rendelkezés összeegyeztethető-e az uniós joggal, mivel úgy ítéli meg, hogy a „kender (cannabis sativa), nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; kenderkóc és kenderhulladék (beleértve a foszlatott rongyhulladékot is)" a HR-nómenklatúra 57. árucsoprtjában szerepel, amely árucsoportban a Szerződések I. mellékletére történik utalás, következésképpen azt az EUMSZ 38. cikk értelmében vett mezőgazdasági terméknek kell tekinteni, amely rendelkezés az áruk szabad mozgásán alapuló belső piacot hoz létre.

37 E bíróság úgy véli, hogy mivel a más tagállamokban jogszerűen forgalmazott kenderben a THC-szint alacsonyabb 0,2%-nál, mint az alapügyben is, a CBD-t nem lehet „kábítószernek" minősíteni. Az 1982. október 26-i Wolf ítélet (221/81, EU:C:1982:363) és az 1995. március 28-i Evans Medical és Macfarlan Smith ítélet (C-324/93, EU:C:1995:84) szerint ugyanis kizárólag az a termék minősülhet ilyennek, amelynek káros hatása bizonyított vagy általánosan elismert, és amelynek behozatala és forgalmazása valamennyi tagállamban tilos.

38 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az 1307/2013 és az 1308/2013 rendelet alkalmazható a kenderre.

39 Egyébiránt, bár az 1308/2013 rendelet 189. cikke bizonyos feltételek mellett engedélyezi a nyers kender behozatalát, és egyes magokra vonatkozóan korlátozásokat állapít meg, e 189. cikket „a tagállamok által az [EUM]-Szerződéssel, valamint a [Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény 1A. mellékletében szereplő, a mezőgazdaságról szóló megállapodásból] eredő kötelezettségekkel összhangban elfogadott, az itt leírtaknál szigorúbb szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni".

40 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy nem teljesülnek azok a kumulatív feltételek, amelyeket a Bíróság annak érdekében támasztott, hogy az említett 189. cikk értelmében vett „szigorúbb" nemzeti intézkedést az EUM-Szerződéssel összeegyeztethetőnek lehessen minősíteni.

41 E bíróság úgy véli, hogy a közegészségügyi célkitűzést már figyelembe vették az 1308/2013 rendeletben, mivel e rendelet hatálya azokra az alfajokra korlátozódik, amelyek tekintetében a bódító hatású anyagtartalom vonatkozásában biztosítékok állnak fenn, és egyrészt a magokra vonatkozó korlátozást, másrészt pedig 2%-os mértéket ír elő a kender THC-tartalmát illetően.

42 Ezenfelül e bíróság előadja, hogy szerinte nem lehet hivatkozni az arányosság elvére, mivel a 2018. július 23-i körlevélben a Francia Köztársaság a természetes eredetű CBD tilalmának igazolása érdekében olyan tilalomra hivatkozik, amely nem terjeszthető ki az azonos jellemzőkkel rendelkező és azonos hatású szintetikus CBD forgalomba hozatalára.

43 E körülmények között a cour d'appel d'Aix-en-Provence (Aix-en-Provence-i fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„[…] úgy kell-e értelmezni [az 1307/2013 és az 1308/2013 rendeletet, valamint az áruk szabad mozgásának elvét], hogy az 1990. augusztus 22-i rendelettel megállapított eltérő rendelkezések, mivel a rostokra és a magokra korlátozzák a kender termesztését, feldolgozását és forgalmazását, [az uniós] joggal összeegyeztethetetlen korlátozást állapítanak meg?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

44 Bár a kérdést előterjesztő bíróság kérdésének megfogalmazásában arra utal, hogy „a kender termesztését, feldolgozását és forgalmazását" „a rostokra és a magokra korlátozzák", magyarázataiból az következik, hogy az előterjesztett kérdés csak annyiban bír relevanciával az alapügy tekintetében, amennyiben az – mint ilyen – az azon nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozik, amely abban az esetben tiltja a CBD forgalmazását, ha az a cannabis sativa növény egészéből, nem pedig csak a rostjaiból és magjaiból származik.

45 Következésképpen meg kell állapítani, hogy kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni az 1307/2013 és az 1308/2013 rendeletet, valamint az EUMSZ 34. és az EUMSZ 36. cikket, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely megtiltja a CDB forgalmazását, amennyiben azt a cannabis sativa növény egészéből vonják ki, nem pedig csak a rostjaiból és magjaiból.

Az 1307/2013 és a 1308/2013 rendelet értelmezéséről

46 Az 1308/2013 rendelet hatályát 1. cikkének (1) bekezdése úgy határozza meg, hogy e rendelet létrehozza a mezőgazdasági termékek, azaz a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről szóló uniós jogalkotási aktusokban meghatározott halászati és akvakultúra-termékek kivételével a Szerződések I. mellékletében felsorolt valamennyi termék piacának közös szervezését.

47 Amikor a 1307/2013 rendelet rendelkezései a mezőgazdasági termékekre utalnak, e rendelet 4. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében a Szerződések I. mellékletében felsorolt termékekre vonatkoznak a halászati termékek és a gyapot kivételével.

48 E tekintetben pontosítani kell, hogy a Szerződések I. melléklete, amelyre e rendelkezések utalnak, többek között egy, az 5701 HR-kódra (jelenleg 5302 HR-kód) vonatkozó hivatkozást tartalmaz. E kód alá tartozik a „kender (Cannabis sativa L.) nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; kenderkóc és -hulladék".

49 A HR magyarázó megjegyzései szerint, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak a különböző vámtarifaszámok hatályának értelmezéséhez, ám jogi kötőerejük nincs (2018. szeptember 13-i Vision Research Europe ítélet, C-372/17, EU:C:2018:708, 23. pont), az 53.02 vámtarifaszám alá tartozik „a nyers kender, ahogy learatták, akár eltávolították a levelet és a magokat, akár nem”, az „áztatott kender, ennél a rostszálak még hozzákötődnek a növény fás részéhez, de az áztatással fellazulnak”, a „tilolt kender, amely elkülönített, néha 2 méter vagy még hosszabb rostszálakból áll, amelyeket tilolás útján választottak el a növénytől”, a „fésült kender vagy fonásra más módon előkészített kenderrost, főként nyújtott szalag vagy előfonat alakjában” és a „kenderkóc és hulladék”.

50 C. A. azt állította, hogy – anélkül hogy a Bíróság előtti eljárásban érdekelt felek ennek ellentmondtak volna – az alapügyben szóban forgó CBD-t a kannabisznövény egészéből szén-dioxidos (CO_2) extrakcióval nyerték ki.

51 Ily módon – amint azt a főtanácsnok is megjegyezte indítványának 35. pontjában – e termék nem minősül sem nyers kendernek, mivel nem közvetlenül az aratásból származik, sem áztatott vagy tilolt kendernek, sem pedig fésült kendernek, mivel az extrakciós eljárás nem választja el a rostokat a növény többi részétől.

52 Következésképpen az alapügy felpereseinek állításával szemben meg kell állapítani, hogy a cannabis sativa növény egészéből kivont CBD nem minősíthető a Szerződések I. mellékletében szereplő 5701 HR-kód (jelenleg 53.02 HR-kód) alá tartozónak.

53 Erre figyelemmel meg kell állapítani, hogy a HR 29. árucsoportjába a szerves vegyi anyagok tartoznak, az e csoportba tartozó 2932 vámtarifaszám alatt pedig kizárólag az oxigén-heteroatomos heterociklikus vegyületek találhatók, amelyek közé tartozik – többek között – a THC, a CBD-hez hasonló kannabinoid.

54 A HR magyarázó megjegyzései szerint a HR 29. árucsoportjába tartoznak az elkülönített, vegyileg meghatározott vegyületek, amely vegyületek olyan anyagok, amelyek egyfajta alapmolekulából állnak, amelynek összetételét az alkotó elemek állandó aránya határozza meg, és amely egy meghatározott szerkezeti képlettel leírható, e vegyületek továbbá tartalmazhatnak szennyeződéseket.

55 Ily módon, mivel az alapügyben szóban forgó terméket a szennyeződéseken kívül úgy mutatják be, hogy az a szennyeződéseken kívül semmilyen más vegyületet nem tartalmaz, csak a CDB-t, az a 29.32 HR-kód alá tartozik.

56 A fentiekből az következik, hogy mivel a Szerződések I. mellékletében szereplő mezőgazdasági termékek listája nem említi meg a 29.32 vámtarifaszámot, a cannabis sativa növény egészében jelen lévő CDB nem minősíthető mezőgazdasági terméknek, következésképpen nem minősíthető olyan terméknek, amelyre az 1307/2013 és az 1308/2013 rendelet vonatkozik.

57 Amint ugyanis arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 36. pontjában, kizárólag az 1307/2013 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és az 1308/2013 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében szereplő termékek tartoznak e rendeletek hatálya alá.

58 E körülményekre figyelemmel meg kell állapítani, hogy az 1307/2013 és az 1308/2013 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azok nem alkalmazhatók a CBD-re.

Az EUMSZ 34. cikk és az EUMSZ 36. cikk értelmezéséről

59 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy mivel a kábítószerek – ideértve a vadkenderalapú kábítószereket is, mint a kannabisz – ártalmas volta általánosan elismert, forgalmazásuk valamennyi tagállamban tilos, kivéve az orvosi és tudományos célú felhasználás céljából szigorúan ellenőrzött kereskedelmet (2010. december 16-i Josemans ítélet, C-137/09, EU:C:2010:774, 36. pont)

60 Ez a jogi helyzet megfelel azoknak a különféle nemzetközi okmányoknak, amelyeket a tagállamok aláírtak, vagy amelyekhez csatlakoztak, például az évi egységes egyezmény és a kábítószerekről szóló egyezmény. Az ezen okmányokban foglalt intézkedéseket később megerősítette és kiegészítette a kábítószerek és pszichotrop anyagok tiltott kereskedelme elleni, 1988. december 20-án Bécsben megkötött ENSZ-egyezmény (az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1582. kötet, 1–27627. szám), amelynek minden tagállam, és az Európai Unió is szerződő fele. Az említett jogi helyzet az uniós jogot, konkrétan a 2004/757 kerethatározatot és a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkének (1) bekezdését illetően is igazolt (lásd ebben az értelemben: 2010. december 16-i Josemans ítélet, C-137/09, EU:C:2010:774, 37–40. pont).

61 Ebből következően azok a kábítószerek, amelyek nem képezik részét az orvosi vagy tudományos célokat szolgáló felhasználásra tekintettel az illetékes hatóságok által szorosan felügyelt forgalomnak, jellegüknél fogva valamennyi tagállamban behozatali és forgalmazási tilalom alatt állnak (2010. december 16-i Josemans ítélet, C-137/09, EU:C:2010:774, 41. pont).

62 Mivel az e szigorúan felügyelt forgalom hatálya alá nem tartozó kábítószereknek az Unió gazdasági és kereskedelmi forgalmába történő beengedése tilos, ezért az ilyen termékeket forgalmazó személyek nem hivatkozhatnak a mozgás szabadságára vagy a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére a kannabisz forgalmazásának tevékenységét illetően (2010. december 16-i Josemans ítélet, C-137/09, EU:C:2010:774, 42. pont).

63 Azt kell tehát meghatározni, hogy az alapügyben szóban forgó CBD a jelen ítélet 59–62. pontjában említett ítélkezési gyakorlat értelmében vett kábítószernek minősül-e.

64 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy ezen anyagra nem vonatkozik sem a pszichotróp anyagokról szóló egyezmény, sem a 97/396 együttes fellépés, amelyekre a 2004/757 kerethatározat 1. cikke 1. pontjának b) alpontja utal.

65 Azt kell tehát meghatározni, hogy az alapügyben szóban forgó CBD-re vonatkozik-e az egységes egyezmény, amelyre a 2004/757 kerethatározat 1. cikke 1. pontjának a) alpontja utal, és amelyre a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 71. cikkének (1) bekezdése is utal.

66 Az egységes egyezményhez hasonló nemzetközi megállapodások értelmezését illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzetközi szerződéseket a szövegük szerint és a célkitűzéseik fényében kell értelmezni. A szerződések jogáról szóló 1969. május 23-i Bécsi Egyezmény (Az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1155. kötet 331. o.) 31. cikke, továbbá az államok és a nemzetközi szervezetek közötti, valamint a nemzetközi szervezetek egymás közötti szerződéseinek jogáról szóló, 1986. március 21-i bécsi egyezmény (Az Egyesült Nemzetek Szervezetének az államok és a nemzetközi szervezetek közötti, valamint a nemzetközi szervezetek egymás közötti szerződéseinek jogáról szóló konferenciája hivatalos dokumentumai, II. kötet, 91. o.) 31. cikke – amelyek ebben a tekintetben az általános nemzetközi szokásjogot fejezik ki – kimondják, hogy a szerződést jóhiszeműen, kifejezéseinek szövegösszefüggésükben szokásos értelme szerint, valamint tárgya és célja figyelembevételével kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2006. január 10-i IATA és ELFAA ítélet, C-344/04, EU:C:2006:10, 40. pont).

67 Az egységes egyezmény preambulumából az tűnik ki, hogy a felek többek között arról nyilatkoznak, hogy gondoskodni kívánnak az emberiség egészségéről és jóllétéről, valamint arról, hogy tudatában vannak azon kötelezettségüknek, amely a drogfüggőség megelőzése és felszámolása terén rájuk hárul.

68 Az egységes egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének j) pontja értelmében a „kábítószer” kifejezés az ezen egyezmény I. és II. jegyzéken szereplő valamennyi anyagot magába foglalja, tekintet nélkül arra, hogy az természetes vagy szintetikus. Az említett egyezmény I. jegyzékében – többek között – a kannabisz, a kannabiszgyanta, valamint a kannabisz kivonatai és tinktúrái szerepelnek.

69 Ezenfelül, a „kannabisz” és a „kannabisznövény” fogalmát az egységes egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja a következőképpen határozza meg: „a kannabisznövény bármilyen elnevezéssel jelölt virágzó vagy termő ágvégződéseit jelenti (kivéve a magokat és az ágvégződés nélküli leveleket), amelyekből a gyantát még nem vonták ki”, illetve „a »kannabisznövény« az összes Cannabis nemzetséghez tartozó növényt jelenti”.

70 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból az tűnik ki, hogy az alapügyben szóban forgó CBD-t a cannabis sativa növény egészéből, és nem csak e növény magjaiból és leveleiből vonják ki, a virágzó vagy termő ágvégződések kivételével.

71 E körülményekre figyelemmel tagadhatatlan, hogy az egységes egyezmény szó szerinti értelmezése azon következtetés levonásához vezethet, miszerint a CDB, mivel azt egy, a Cannabis nemzetséghez tartozó növényből vonják ki, és e növény egészét használják fel, a virágzó vagy termő ágvégződéseket is beleértve, az ezen egyezmény I. jegyzéke értelmében vett kannabiszkivonatnak, következésképpen az említett egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének j) pontja értelmében vett „kábítószernek” minősül.

72 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a Bíróság rendelkezésére álló, a jelen ítélet 34. pontjában összefoglalt iratokból az tűnik ki, hogy az alapügyben szóban forgó CBD-nek a rendelkezésre álló tudományos adatok alapján láthatóan nincsenek pszichotróp vagy az emberi egészségre káros hatásai. Egyébiránt az iratok ugyanezen adatai szerint az a kannabiszfajta, amelyből ezt az anyagot kivonták, és amelyet a Cseh Köztársaságban jogszerűen termesztettek, legfeljebb 0,2%-os THC-tartalommal rendelkezik.

73 Márpedig, amint az a jelen ítélet 67. pontjából is kitűnik, az egységes egyezmény többek között az emberiség egészségének és jóllétének védelmén alapul. Következésképpen e célt figyelembe kell venni ezen egyezmény rendelkezéseinek értelmezése során.

74 Ez a megközelítés annál is inkább érvényes, mivel az egységes egyezményhez fűzött, az Egyesült Nemzetek Szervezete által közzétett, a „kannabisz” fogalmának ezen egyezmény alkalmazásában történő meghatározására vonatkozó megjegyzései arra engednek következtetni, hogy – az említett egyezmény céljára és általános szellemére figyelemmel – e meghatározás elválaszthatatlanul kapcsolódik a kannabiszszármazékoknak az emberi egészségre gyakorolt ártalmas hatására vonatkozó tudományos ismeretek állásához. Példaképpen e megjegyzésekből – többek között – az is kitűnik, hogy a kannabisznak az ugyanezen egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő fogalmából azon virágzó vagy termő ágvégződések kizárását, amelyekből a gyantát még nem vonták ki, az a körülmény igazolta, hogy ezen ágvégződések csak teljesen elhanyagolható mennyiségű pszichoaktív anyagot tartalmaznak.

75 E tényezőkre tekintettel, amelyek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, meg kell állapítani, hogy mivel a jelen ítélet 34. pontjában említett tudományos ismeretek jelenlegi állása szerint a CBD nem tartalmaz pszichoaktív anyagot, az egységes egyezmény céljával és általános szellemiségével ellentétes lenne azt mint kannabiszkivonatot a „kábítószereknek” az ezen egyezmény értelmében vett fogalmába sorolni.

76 Ebből az következik, hogy az alapügyben szóban forgó CBD nem minősül az egységes egyezmény értelmében vett kábítószernek.

77 Egyébiránt azt is hozzá kell tenni, hogy – amint arra a Bizottság is rámutatott – az alapügyben szóban forgó CBD-t jogszerűen állították elő és forgalmazták a Cseh Köztársaságban.

78 A fenti megfontolások összességéből azt a következtetést kell levonni, hogy az EUMSZ 34. cikk és EUMSZ 36. cikk alkalmazható az alapügyben szóban forgó CBD-re.

79 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az áruk szabad mozgása az EUM-Szerződés egyik alapelve, amelynek kifejeződése a tagállamok közötti behozatalt érintő mennyiségi korlátozásoknak és azokkal azonos hatású intézkedéseknek az EUMSZ 34. cikkben foglalt tilalma (2019. június 18-i Ausztria kontra Németország ítélet, C-591/17, EU:C:2019:504, 119. pont).

80 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedéseknek az EUMSZ 34. cikkben rögzített tilalma minden olyan tagállami intézkedésre kiterjed, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja az Unión belüli kereskedelmet (2019. június 18-i Ausztria kontra Németország ítélet, C-591/17, EU:C:2019:504, 120. pont).

81 Egyébiránt egy intézkedés akkor is az EUMSZ 34. cikk értelmében vett „mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedés” fogalmába tartozik, ha nem célja, és nem is következménye a más tagállamokból származó termékekkel kedvezőtlenebb kezelése, ha akadályozza a más tagállamokból származó termékek valamely tagállam piacára való bejutását (2019. június 18-i Ausztria kontra Németország ítélet, C-591/17, EU:C:2019:504, 121. pont).

82 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a más tagállamban jogszerűen előállított CBD forgalmazásának tilalma, amennyiben azt a cannabis sativa növény egészéből, nem pedig csak rostjaiból és magjaiból vonják ki, az EUMSZ 34. cikk értelmében vett mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősül.

83 Mindazonáltal az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedést jelentő nemzeti szabályozást igazolhatja az EUMSZ 36. cikkben felsorolt valamely közérdeken alapuló indok, illetve feltétlenül érvényesítendő követelmény. A nemzeti szabályozásnak mindkét esetben alkalmasnak kell lennie az általa elérni kívánt cél megvalósítására, és e szabályozás nem haladhatja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket (2019. június 18-i Ausztria kontra Németország ítélet, C-591/17, EU:C:2019:504, 122. pont).

84 Egyébiránt egy korlátozó intézkedést csak akkor lehet a megvalósítani kívánt célkitűzés elérésére alkalmasnak tekinteni, ha azt valóban koherens és szisztematikus módon kívánja elérni (2015. december 23-i Scotch Whisky Association és társai ítélet, C-333/14, EU:C:2015:845, 37. pont).

85 Mivel a Francia Köztársaság arra hivatkozik, hogy a kannabisznövény rostjain és magjain kívüli részeiből származó termékek forgalmazását tiltó szabályozása a közegészségnek az EUMSZ 36. cikkben rögzített védelmére irányul, emlékeztetni kell arra, hogy az emberek egészsége és élete az első helyen áll az EUM-Szerződés által oltalmazott javak és érdekek között, és a tagállamok feladata eldönteni, hogy milyen szinten óhajtják biztosítani a közegészség védelmét, és azt milyen módon kívánják megvalósítani. Ez a szint tagállamonként változhat, ezért a tagállamok részére bizonyos mérlegelési mozgásteret kell engedni (2016. október 19-i Deutsche Parkinson Vereinigung ítélet, C-148/15, EU:C:2016:776, 30. pont).

86 Az egészségvédelemre vonatkozó e mérlegelési jogkör kiemelten jelentős akkor, ha a tudományos kutatások aktuális állása szerint megállapítható, hogy bizonytalanság áll fenn egyes, a fogyasztók által felhasznált anyagokat illetően (lásd ebben az értelemben: 2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 86. pont).

87 Mivel az áruk Unión belüli szabad mozgásának elve alól az EUMSZ 36. cikk egy szigorúan értelmezendő kivételt fogalmaz meg, az arra hivatkozó nemzeti hatóságok feladata minden egyes ügyben – a nemzetközi tudományos kutatások eredményeire figyelemmel – bizonyítani, hogy szabályozásuk szükséges az említett rendelkezéssel érintett érdekek hatékony védelme érdekében, és különösen azt, hogy a szóban forgó termékek forgalmazása tényleges kockázatot jelent a közegészségre, amit alapos elemzéssel kell értékelni (2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 87. és 88. pont).

88 Valamely, a forgalmazást tiltó határozat, amely egyébként a más tagállamokban jogszerűen előállított és forgalmazott termékek kereskedelmét leginkább korlátozó intézkedés, csak akkor fogadható el, ha a közegészség érdekében hivatkozott tényleges kockázat kellően megalapozottnak látszik a döntés meghozatalának időpontjában rendelkezésre álló legújabb tudományos adatok alapján. Ebben az összefüggésben a tagállam által elvégzendő kockázatelemzés célja az, hogy felmérje a tiltott termékek alkalmazásának az emberi egészségre gyakorolt káros hatásai valószínűségi fokát és e potenciális hatások súlyosságát (2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 89. pont).

89 A tagállamok a közegészség védelmével kapcsolatos mérlegelési jogkörük gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az arányosság elvét. Következésképpen az általuk választott eszközöknek arra kell korlátozódniuk, ami ténylegesen szükséges a közegészség védelmének biztosítása érdekében, és arányosnak kell lenniük a kitűzött céllal, amely nem lenne elérhető a Közösségen belüli kereskedelmet kevésbé korlátozó intézkedésekkel (2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 90. pont).

90 A tagállam által végzendő értékelés sok esetben kétségtelenül rámutathat arra, hogy ebben a vonatkozásban jelentős a tudományos és gyakorlati bizonytalanság. Ez a bizonytalanság, ami elválaszthatatlan az elővigyázatosság fogalmától, befolyásolja a tagállam mérlegelési jogkörének kiterjedését, és így érezteti hatását az arányosság elvének alkalmazási módjaiban is. Ilyen körülmények között elismerhető az, hogy egy tagállam az elővigyázatosság elvével összhangban védelmi intézkedéseket fogadjon el, anélkül hogy megvárná, hogy ezen kockázatok tényleges bekövetkezése és súlyossága teljesen kimutatható legyen. Ugyanakkor a kockázatelemzés nem alapulhat kizárólag hipotetikus feltevéseken (2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 91. pont).

91 Az elővigyázatosság elvének helyes alkalmazása megköveteli egyfelől az olyan termék javasolt felhasználásának az egészségre gyakorolt lehetséges negatív hatásai azonosítását, amelynek forgalmazása tiltott, másfelől pedig egy átfogó kockázatelemzést követel meg, amely a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb tudományos adatokon és a nemzetközi kutatások legújabb eredményein alapul (2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 92. pont).

92 Ha lehetetlennek bizonyul pontosan meghatározni az állítólagos kockázat meglétét vagy terjedelmét a lefolytatott tanulmányok elégtelen, nem meggyőző vagy pontatlan jellege miatt, de a közegészséget ténylegesen fenyegető károsodás valószínűsége fennáll abban az esetben, ha a kockázat bekövetkezik, akkor az elővigyázatosság elve igazolja a korlátozó intézkedések elfogadását, feltéve hogy azok nem vezetnek hátrányos megkülönböztetéshez, és objektívek (2010. január 28-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-333/08, EU:C:2010:44, 93. pont).

93 Nyilvánvaló, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak a jelen ítélet 83–92. pontjában említett ítélkezési gyakorlatra tekintettel kell azt értékelnie, hogy egy más tagállamban jogszerűen előállított CDB forgalomba hozatalának tilalma, amennyiben azt a cannabis sativa növény egészéből, és nem csak annak rostjaiból és magjaiból vonják ki, alkalmas-e a közegészség védelmére irányuló cél megvalósításának biztosítására, és nem haladja-e meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket. Mindazonáltal a Bíróság feladata, hogy az e mérlegelés lefolytatásához szükséges minden útmutatást megadjon a kérdést előterjesztő bíróságnak.

94 Azon kérdés értékelését illetően, hogy e tilalom alkalmas-e a közegészség védelmére irányuló cél megvalósításának biztosítására, meg kell állapítani, hogy a tárgyalás során kiderült, hogy az említett tilalom nem érinti a szintetikus CBD forgalmazását, amely ugyanolyan tulajdonságokkal rendelkezik, mint a cannabis sativa növényből kinyert CBD, és amely ez utóbbi helyettesítésére használható. A kérdést előterjesztő bíróság feladata e körülmény vizsgálata, amely – ha bebizonyosodna – arra utalna, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás nem alkalmas e célkitűzés koherens és szisztematikus megvalósítására.

95 Ami a CBD forgalmazására vonatkozó tilalom szükségességét illeti, amennyiben ez utóbbit a cannabis sativa növény egészéből, és nem kizárólag annak rostjaiból és magjaiból vonják ki, meg kell állapítani, hogy a Francia Köztársaság nem köteles bizonyítani, hogy az ilyen termék veszélyes tulajdonsága azonos az olyan kábítószerek veszélyes tulajdonságával, mint az egységes egyezmény I. és II. listáján szereplő anyagok. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata a rendelkezésre álló és az eléje terjesztett tudományos adatok értékelése annak érdekében, hogy a jelen ítélet 88–92. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében és az ezen ítélet 72. pontjában megfogalmazott megállapításokra figyelemmel meggyőződhessen arról, hogy a közegészség tekintetében hivatkozott valós kockázat nem tűnik-e olyannak, mint amely pusztán hipotetikus megfontolásokon alapul.

96 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 34. és EUMSZ 36. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely megtiltja egy más tagállamban jogszerűen előállított CBD forgalmazását, ha azt a cannabis sativa növény egészéből, és nem kizárólag a rostjaiból és magjaiból vonják ki, kivéve ha e szabályozás alkalmas a közegészség védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására, és nem lépi túl az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket. Az 1307/2013 rendeletet és az 1308/2013 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azok nem alkalmazhatók az ilyen szabályozásra.

A költségekről

97 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 34. és EUMSZ 36. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely megtiltja egy más tagállamban jogszerűen előállított kannabidiol (CBD) forgalmazását, ha azt a cannabis sativa növény egészéből, és nem kizárólag a rostjaiból és magjaiból vonják ki, kivéve, ha e szabályozás alkalmas a közegészség védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására, és nem lépi túl az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket. A közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet és a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azok nem alkalmazhatók az ilyen szabályozásra.

Aláírások